

Wydarzenia

Ocean wszechrzeczy...

Wszyscy razem stoimy na wybrzeżu oceanu wszechrzeczy, przyglądamy się wszyscy niezłomnej grze zjawisk. [...] Nauka nie jest jedynie składnicą odrobionej już wiedzy; nie jest zbiorem przepisów i recept ani też sumą wskazówek potrzebnych w rozmaitych zawodach. Prowadząc na wielki gościniec przeobrażeń i zmian, nauka pozwala spotkać się z różnorodnością i potęgą świata.

Władysław Natanson

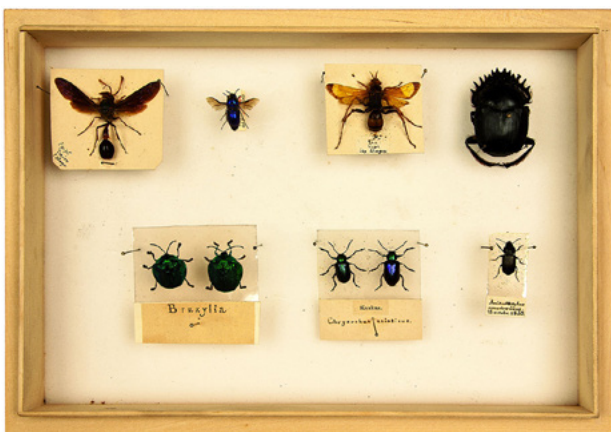
Różnorodność, jaką niosą ze sobą archiwa osobiste uczonych, stanowi wyzwanie dla archiwistów w zakresie ich opracowania i zabezpieczenia. Występująca w archiwach szeroka gama materiałów nieaktowych, w tym pojawiająca się coraz częściej dokumentacja elektroniczna, otwiera przed archiwistami szerokie pole do dyskusji. Okazją do ponownego pochylenia się nad problematyką dokumentacji nieaktowej stanie się konferencja organizowana przez Polską Akademię Umiejętności oraz Archiwum Nauki PAN i PAU „Ocean wszechrzeczy... w spuściznach ludzi nauki i kultury”. Tradycyjnie już Archiwum Nauki przygotowało towarzyszącą konferencji wystawę archiwalną. Ekspozycji przyświeca idea ukazania dokumentacji nieaktowej jako integralnej części archiwum osobistego uczonego, stanowiącej źródło poznania działalności badacza i jego pasji. By unocznic ową naukową wartość materiałów nieaktowych, postanowiono zaprezentować je w szerszym kontekście. W pierwszej części wystawy dokumentację tę pokazano jako efekt i ślad naukowych wypraw. Ciekawość świata, chęć odkrywania nowych zjawisk i poszerzania horyzontów inspirowała wielu badaczy różnych dyscyplin naukowych do eksploracyjnych wędrówek. Przemierzając rozmaite zakątki ziemskiego globu, uczeni gromadzili niezwykle interesujący materiał, który stanowił warsztat ich naukowej pracy. Unikatowe kolekcje okazów roślin

Stobieckiego (1859–1944) i Władysława Kulczyńskiego (1854–1919), zoologa, zoogeografa i ornitologa Józefa Fudakowskiego (1893–1969) oraz materiały geologa Walerego Goetla (1889–1972), zebrane podczas wyjazdu do Afryki. Wzbogaceniu ekspozycji służą fragmenty zbiorów przyrodniczych, wypożyczone z Instytutu Botaniki im. Władysława Szafera PAN i Muzeum Przyrodniczego Instytutu Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN.

„Zulus
w pełnym stroju”

Diapozytywy
z wyprawy
Walerego Goetla
do Afryki

Okazy ze zbioru Antoniego Wagi
ofiarowanego Akademii Umiejętności w 1894 r.

Wypożyczone ze zbiorów
Muzeum Przyrodniczego Instytutu Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN

czy owadów, zbiory fotografii i rysunków, na których uczoney uwiecznił badane miejsca i obiekty, nie tylko pozwalają śledzić myśl naukową badacza, ale również stanowią znakomitą podstawę bieżącej pracy naukowej. W tej części ekspozycji prezentowane są materiały jednego z prekursorów polskich badań fizjograficznych, Antoniego Wagi (1799–1890), entomologów Stefana

W drugiej części wystawy dokumentacja nieaktowa została pokazana jako istotna część materiałów warsztatowych uczonych, reprezentujących różne dziedziny nauki. W tym ujęciu materiały te, zgromadzone lub wytworzone przez uczonego, obrazują jego pracę twórczą, pokazują, w jaki sposób badał i analizował wybrane przez siebie zagadnienia. Ukazanie dokumentacji nieaktowej z perspektywy kilku dziedzin nauki pozwoliło również unocznic, jak bardzo ów materiał archiwalny jest różnorodny i charakterystyczny dla danej dyscypliny naukowej. W tej części wystawy prezentowane są materiały znawcy górnictwa Henryka Czeczotta (1875–1928), gleboznawcy Tadeusza Skawiny (1922–1976), geologa Konrada Koniora (1905–2000) oraz geografów: Jerzego Smoleńskiego (1881–1940), Franciszka Uhorczaka (1902–1981) i Antoniego Wrzoska (1908–1983). Wystawę zamykają materiały obrazujące warsztat z zakresu nauk przyrodniczych, głównie zoogeografii i iktiografii, pochodzące ze spuścizn Jana Stacha (1877–1975) i Jana Mariana Włodka (1924–2012). Ukazana na wystawie dokumentacja nieaktowa stanowi jedynie niewielki wycinek, subiektywnie wybrany przez autorów fragment archiwaliów, które można znaleźć w Archiwum Nauki PAN i PAU, ale z pewnością pozwoli wyobrazić sobie ów „ocean wszechrzeczy”, zachowany w spuściznach uczonych.

ARCHIWUM NAUKI PAN I PAU W KRAKOWIE

Konferencja naukowa *Ocean wszechrzeczy... w spuściznach ludzi nauki i kultury* odbędzie się 13 czerwca 2014 w Polskiej Akademii Umiejętności przy ul. Sławkowskiej 17 w Krakowie (Duża Aula PAU, rozpoczęcie o godz. 10.00); a otwarcie wystawy natąpi w przerwie konferencji o godz. 14.30 w sali wystawowej Archiwum Nauki PAN i PAU przy ul. Św. Jana 26.